

Yükselen Faşizm ve Yeni Zelanda Saldırıları

28.03.2019 • Güncel Müdahaleler • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Bu makale, Bob Avakian'ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezinin destekçisi Türkiye'den bir yoldaş tarafından yazılmıştır. Makale Yeni Zelanda'daki ırkçı saldırıların yansımalarının analizi, faşizmin küresel ölçekteki güncel işleyiş dinamiklerinin somutlaştırılması ve çözüm önerileri açısından önem kazanmaktadır.

15 Mart 2019 Cuma günü, Yeni Zelanda Christchurch'da Al Noor ve Linwood camilerine yönelik gerçekleştirilen saldırılar sonucu 50 kişi öldürülmüş, 50 kişi de yaralanmıştı. Olayın etkileri ve yansımaları devam ediyor. İngiltere'de son yedi günde Kuzey Londra'da Oxford, Southampton ve Colindale'deki müslümanlara yönelik silahlı saldırıların yaşandığına dair haberler basında kendine yer buldu. Ana akım medya kuruluşları alışlagelen biçimde bir kez daha sürecin dram yönünü yapılandırıyor ve sanki rating rekorları kıran heyecanlı bir dizi filmi kitlelere servis ediyor. Kitlelerden beklenen, bu heyecanı yüksek, eli silahlı kötü adamların ortalıkta cirit attığı, üstelik popüler video oyunlarındaki gibi rahatlıkla insanları öldürdükleri bir "deneyime" dahil olmaları ve sıradaki kanlı saldırı haberine kadar çeşitli tali gündemlerle biraz soluklanmaları... Fragmanların ve deneyimlerin kutsandığı günümüz burjuva liberal kültürel ilişkilerinde insanlığa yönelik dehşet ve trajedilerin daha fazla bir anlamı kalmamış gibi gözüküyor.

Şu ana kadar, saldırıların görünürdeki yüzeysel nedenleri -mental sağlığı pek de yerinde olmayan, haksızlığa uğradığını düşünen, tarihe düşkün intikamcı bir kişinin beklenmedik şiddet eylemleri- şeklinde değil de, bu saldırıların altında yatan sistemik gerçek nedenlerine yönelik, mesela bu saldırıların kapitalist-emperyalist sistemin günümüzdeki işleyiş dinamikleri ile bağlantısını tahlil eden analizler yok denecek kadar az. Bu durum artık şaşırtıcı gelmiyor, fakat kitlelere yönelik bilinçli bir yaklaşımın egemen kılınmaya çalışıldığını düşündürüyor. Her tekil fenomenin bağlamından kopartılarak salt olgusallığının öne çıkarılması ve bunun yapılandırılmış egemen teori ve yaklaşımların meşruluğunu kuvvetlendirme amacı ile kullanılması günümüzde

önemli bir ideolojik denetleme biçimi olarak da düşünülebilir.

Revolution gazetesinden araştırmacı yazar Nayi Duniya, geçtiğimiz günlerde Yeni Zelanda'daki saldırıların bir zincirin halkası olduğunun altını çizdi:

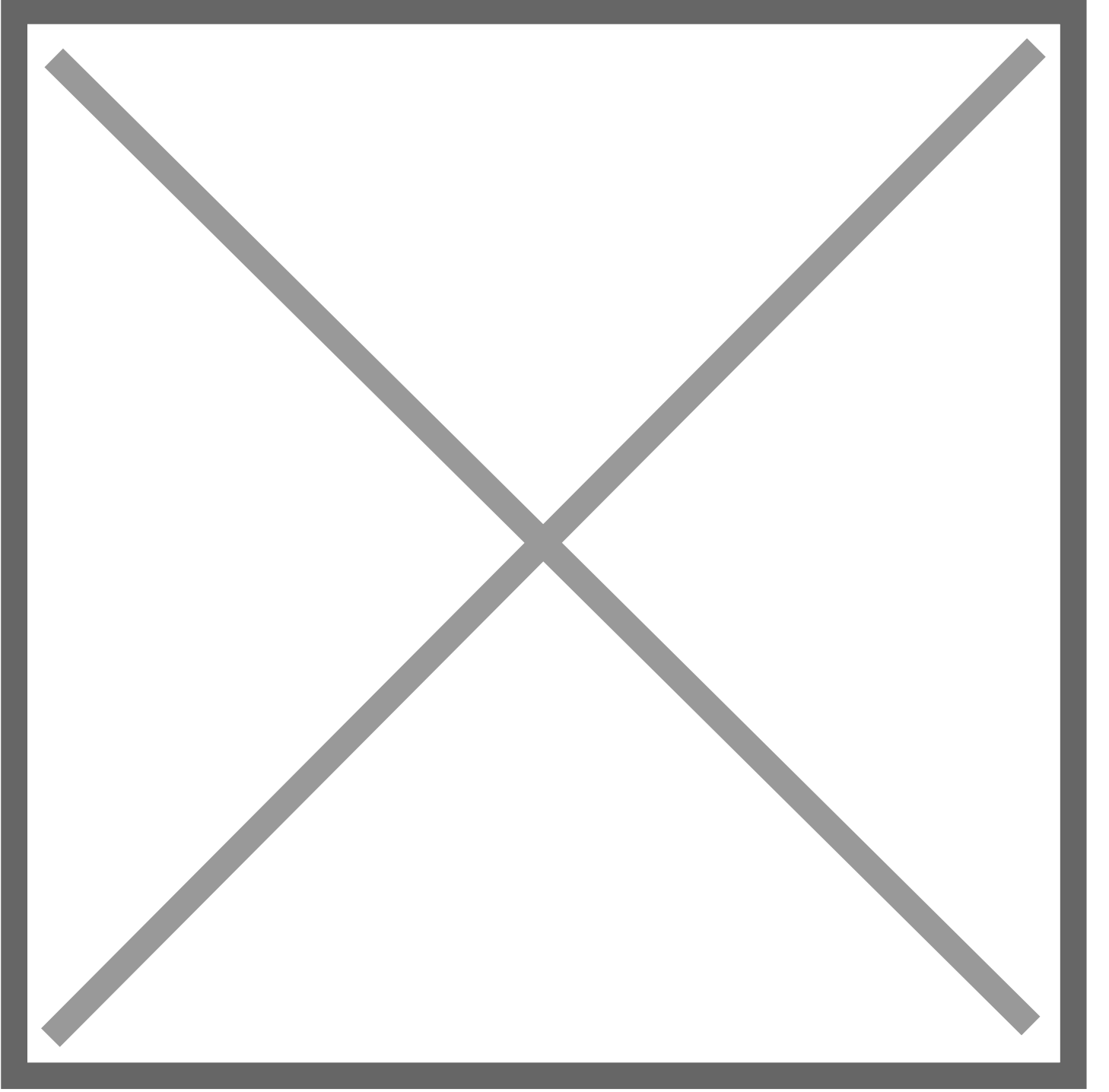
“Bu olay 2016'da Güney Afrika'daki Charleston kilisesinde 9 siyahın bir başka internet ırkçısı tarafından katledilmesini ve geçtiğimiz Kasım ayında Pittsburgh'daki bir sinagogda 11 Yahudinin faşist görünümlü biri tarafından katledilmesini takip etmektedir.”¹

Yukarıdaki listeye yakın zamanda gerçekleşen çeşitli gelişmeler de eklenebilir. 2015 yılında Fransa'da Fas kökenli bir kişinin eşi önünde bıçaklanması, aynı sene İsveç'te ırkçı bir gencin maskeli bir şekilde okula saldırması ve göçmenlerin ölümüne neden olması, 2017'de İngiltere Finsbury Park Camisinden çıkan insanların üzerine kamyonet sürülmesi, 2018 yazında Belçika Anderlues'te bir ırkçının bir kadına kesici maddelerle saldırıp bedenine haç çizmesi bu bağlamda ele alınabilecek sayısız örnekten yalnızca birkaçı. Öte yandan İslamcı dinci gericiğin de küresel çapta hızla yükseldiği biliniyor. Yeni Zelanda saldırılarının hemen ardından yakın bir örneği Hollanda Utrecht tramvay istasyonunda gerçekleşen ve 3 kişinin hayatını kaybettiği saldırıda yaşadık. Saldırgan ve çevresinin İslamcı cihadçı yapılarla bağlantılı olduğu bilgisi ve bu yönde paylaşım ve girişimlerinin olduğu tespit edilmiş durumda. Bir sonraki saldırının yine bu bağlamda gerçekleşeceğini düşünmek pek de zor değil.

20 Ocak 2017'de ABD'nin 45. Başkanı olarak yemin eden Donald Trump'ın, ABD egemen sınıflarının yeni sözcüsü olarak iktidara atanmasının yalnızca ABD'yi değil, tüm dünyayı nasıl bir kaba çevireceği halen yeterince idrak edilmemiş durumda. Sürecin, “Cumhuriyetçiler iktidara geldi, nasılsa sonrasında da Demokratlar gelir” şeklinde alışlageldik burjuva demokrasisi bağlamında düşünülmesi, içinden geçilen dönemin dinamiklerinin ve önceliklerinin göz ardı edilmesinin bir sonucu. Dolayısıyla, burjuva demokrasisinin özünde bir sınıf olarak burjuvazinin diktatörlüğünün siyasi ve yoğunlaşmış bir ifade biçimi olduğu temel gerçeğine yönelik yaşanan kavramsal bulanıklık durumu, bu mekanizmanın arkasındaki egemen sınıfların *üretim tarzının işleyişi ve gereklilikleri doğrultusunda* gerektiğinde kendi kurdukları kurumları dahi tasfiye edebileceğini görmezden gelir. Siyasi hegemonyasını mevcut üretim ilişkilerinin somut anarşik yapısı doğrultusunda *kurmak ve konsolide etmek* zorunda olan bir *egemen sınıf temsilci*

grubunun, attığı ve atacağı adamların bu düzlemde *belirlendiğini* görebilmek gerek. Trump'ın geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada, ordu ve polisle beraber *Bikers for Trump* isimli beyaz üstünlüğüne inanan faşist motorcu çeteleri de gerektiğinde paramiliter gruplar şeklinde kullanacağını ve egemen sınıfların diğer temsilcileri üzerinde zor aygıtını devreye sokabileceğinin mesajını açıkça vermesi bu bağlamda düşünülmelidir.² Bunlar laf olsun diye ortaya atılan popülist söylemler değildir. Özellikle kamusal alanda ve halk kitleleri arasında son derece *gerçek sonuçları* olmaktadır. Benzeri faşizan oluşumlar, hemen her ülkede çeşitli isimler ve misyonlar adı altında faaliyet yürütmekte ve bu küresel sömürü ve baskı rejimini güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Tüm bunlar basit bir şekilde “nefret suçları” denilerek kategorize edilecek türden gelişmeler kesinlikle değildir.³

Meselenin temeline inelim. Günümüzde kapitalist-emperyalist sistem küresel bir dünya sistemi olarak yapılanmıştır ve geçtiğimiz yüzyıla oranla bu yöndeki dönüşümü esas olarak tamamlanmış durumdadır. Emperyalist devletler arasında dünyadaki kaynakların paylaşımı ve yeniden bölüşümü noktasındaki gerilimler ve uzlaşmalar günümüzde kapitalist-emperyalist sistemin temel dinamiğini anlamak açısından oldukça önemlidir. Başını ABD emperyalistlerinin ve rekabet halinde olduğu AB ülkeleri, Rusya, Çin gibi emperyalist devletlerin çektiği günümüz dünyası, iradelerden ve niyetlerden bağımsız bir üretim tarzı ve buna tekabül eden üretim ilişkilerinden oluşmaktadır. Anarşik yapıdaki bu işleyişin çıktıları ise yalnızca tüketim nesnelere yani metalar değil aynı zamanda sistemin devamlılığı açısından hayati önemi bulunan fikirler ve ideolojilerdir.

Trump/Pence kliğinin denetimindeki ABD ve ilişkili olduğu küresel finans kuruluşları, řu an tüm dünyada körüklenen ayrımcılık uygulamalarının ve emperyalist yağma savaşlarının arkasındaki en önemli aktörlerin başında gelmektedir. Bu klik ve çeşitli ülkelerden destekçisi olan iktidarlar aynı zamanda küresel çaptaki egemen fikir ve ideolojilerin de merkezinde durmaktadır. Trump'ın seçim sloganı olan ve halen küçümsenmeyecek bir kitleselliğinin bulunduğu **“Amerika'yı Yeniden Büyük Yapmak”** demek, temel olarak kölecilik üzerine kurulu olan bir

devletin varlığının kutsanması ve baskı ve sömürü ile biçimlenmiş bu devletin kanlı geçmişine duyulan zalimce özlemi dile getirmektedir ve etkisini dünya ölçeğinde hissettiren trajedi ve dehşetlere de neden olmaktadır.

Bob Avakian, **“Amerikalıların yaşamları diğer insanların yaşamlarından daha önemli değildir.”**⁴ derken yalnızca Trump/Pence kliği evresinde yoğunlaşmış bir paradigmayı ve düz anlamıyla, mesela bir Amerikalının bir Pakistanlıdan -ki aslında böyle kabul edilmektedir- verili olarak üstün olarak görüldüğünü dile getirmez, bu aynı zamanda kapitalist-emperyalist sistemin işleyiş biçimine içkin çok önemli bir tanımlama ve ayrımcılıkların genel doğasına yönelik somut bir ifade biçimidir. Çünkü yapısı gereği ayrımcı olan bu sistemde, zengin, erkek, beyaz, heteroseksüel, sağlıklı, diplomalı olanın; yoksul, kadın, siyah/melez, LGBTQ, hasta/engelli ve diplomasız üzerinde “doğal” kabul edilen bir üstünlüğü bulunmaktadır. Bu ayrımcılık türleri günlük yaşamın içerisinde yaşlı-genç, evli-bekar, çocuklu-çocuksuz, zeki-aptal, yetenekli-yeteneksiz vs. şeklinde sayısız biçime bürünür, meşrulaştırılır ve ortaya devasa bir ayrımcılıklar ve ötekileştirmeler yumağı çıkar. Kaynağını sanki aşkın bir doğa yasasından veya doğrunun, güzelin, iyinin ölçütü olarak kabul edilen çeşitli idealardan aldığı düşünülen tüm bu sabitlenmiş verili konumlar kapitalist-emperyalist sistemin üretim ilişkilerinin devamlılığını sağlamasının ve her seferinde yenilenmesinin en önemli dinamikleridir.

Bu ortamda, liberal teorisyenlerin kendilerini tüm bu ayrımcılık biçimlerine karşı duyarlı gösteren soyut “özgürlüklerin geliştirilmesi” ve bir o kadar soyut “fırsat eşitliği” türünden bütün söylemleri, son tahlilde mülkiyetin korunması ve sistemli emek gücü sömürsünün devamlılığını içeren kapitalist-emperyalist sistemin yeniden üretilmesinde somutlaşmaktadır ve problemin çözümü değil aksine merkezinde yer almaktadır. Öte yandan, muhafazakar teorilerin de din, otorite ve gelenek üçlüsünün yitirilmesinden duydukları derin endişe, bu ayrımcılık biçimlerinin ısrarlı bir şekilde korunmasına yönelik uygulama ve siyasetleri canlı tutmaktadır. Keza bu üçlüden biri sarsıldığında diğerlerinin de hızla sarsılacağını pek çok tarihsel gelişme göstermiştir. Bu ayrımcılık biçimleri arasında bir ulus, ırk, cemaat veya dinin diğerleri üzerindeki üstünlüğü şeklindeki geleneksel ve siyasi yönü daha baskın ayrımcılık türleri de bulunmaktadır, ki bunların esas tehlikeli yönü, kitleleri mobilize etme potansiyelinin tarihsel açıdan oldukça yüksek olmasıdır.

Son dönemde yaşanan ırkçı ve ayrımcı nitelikteki katliam ve saldırıların arkasında yatan ideolojik düzlemi hemen her ülkede gerek iktidarda gerekse muhalefette bulunan siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları ve çeşitli medya yapılanmalarında fazlasıyla görmek mümkün. Kendi ülkelerinde faşizmin temsilcisi olan, varoluşu gereği ayrımcı siyasetler uygulayan ve kamusal alanı bu şekilde belirlemeye çalışan siyasi parti ve yapılanmaların, ayrımcılık türlerinden birine veya birkaçına karşı çıkar gibi yaparak durumdan kendilerine vazife çıkarmaya çalışmaları ve yine şovenizm, jingoizm veya dinci gericilik şemsiyesi altında çözüm arayışları ise bu tarz girişimlerin gerçek sonuçları arasında düşünülmelidir. Bob Avakian'ın 2006 yılında "Başka Bir Yolu Ortaya Koymak" başlıklı konuşmasındaki şu önemli tespitleri, içinden geçtiğimiz kısılcı net bir şekilde farkına varmak noktasında oldukça önemlidir:

*"Enternasyonalist sorumluluklarımızın başka bir önemli boyutu var. Meselelerin dünyada şu anki konfigürasyonuna yahut hizalanmasına, özel olarak da 'iki modası geçmiş şey' olarak tanımladıklarımıza -bir tarafta emperyalizm, diğer tarafta gerici İslami köktenci cihadçılık- ve bu güçlerin birbirine karşıyken bile birbirini güçlendirme biçimine ve tüm bunların dünya üzerinde yarattığı olumsuzluklara, uyanık şekilde ve bilimsel bir tarzda bakmamız gerekir."*⁵

Bob Avakian'dan aktarılan bu yukarıdaki alıntı, çağımızın yani kapitalist-emperyalist sistemin işleyiş tarzını anlayabilmek, aynı zamanda yükselen faşizme karşı ne yapılması gerektiğine yönelik kritik önemde bir gerçeği ifade etmektedir. İslamcı dini gericiliğin varlığını veya yerine ikame edilebilecek herhangi bir dini fanatizmi veya daha geniş çaplı düşünürsek, feodalizme içkin herhangi bir yapılanmanın günümüzde canlanmasını anlayabilmek için öncelikle emperyalizmin varlığını ve işleyişini anlamak gerekmektedir. Benzer şekilde yükselen ırkçı nitelikteki saldırıları ve ayrımcılık biçimlerini anlayabilmek için de, faşizmin kapitalist-emperyalist sistemle ayrılmaz bağlarının açık bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Ve tüm bunları ancak bir enternasyonalist sorumluluk, "önce tüm dünyanın geldiği" bilinci ve paradigması çerçevesinde görerek ele almak gerekir.

Günümüzde liberal teorilerin ve muhafazakar teorilerin başta gelen misyonu, işlevsel buldukları bu iki modası geçmişler arasında kitleleri her seferinde yeniden konumlandırmaktır. Yükselen faşizmin yaşama alanı bulduğu zemin tam da bu üretim ilişkileridir. Tüm bunların aşılması,

sınıfsal ayrımlara dayanan üretim ilişkilerine ve bunlara tekabül eden egemen düşünce ve paradigmalara yönelik gerçek bir devrimi ve kökten bir dönüşümü gerektirir. Bir kez daha altını çizmek gerekiyor; **kapitalist-emperyalist sistem reforme edilemez, devrilmelidir!** Bu gerçeğin ne kadar çabuk farkına varılırsa, bilimsel bilginin doğrultusunda hareket etmek, meselenin “benim önceliklerim, benim sömürü tecrübem” meselesi olmadığını görmek, tüm bunların büyük bir işleyişin tikel çıktıları olduğunu fark etmek, kapitalist-emperyalist sistemin yıkıcılığının gezegen ölçeğinde ortadan kaldırılmasının önemi ve gerekliliğini anlamak, bu büyük dönüşüme ilişkin gerekli stratejii de içeren bilimsel bilgiyi toplumsal meselelere doğru şekilde uygulamak ve bu şekilde tüm insanlığı kurtarmak da mümkün hale gelecektir.

Bob Avakian'ın baskı ve sömürünün yapılandığı kapitalist-emperyalist sisteme için eşitsizliklerin kökenlerine ve gelişimlerine bilimsel açıdan mercek tuttuğu ve bu yapılanmanın yine bilimsel doğrultuda, kökten ve gerçekten nasıl değiştirilebileceğine yönelik geçmiş sosyalizm deneylerinin olumlu ve olumsuz mirasını da göz önünde bulundurarak uzun yıllar içinde biçimlendirdiği **komünizmin yeni sentezi** tam olarak böylesi bir ihtiyacın ürünüdür ve şu an insanlık için en acil ve en gerekli olan rehberin ta kendisidir.

Kaynakça:

[1] Bkz: Duniya, N., 2019. *Yeni Zelanda'daki Alçakça Cinayetler Üzerine* [online]

<http://yenikomunizm.com/yeni-zelandadaki-alcakca-cinayetler-uzerine/> [erişim tarihi 26 Mart 2019]

[2] Bkz: Stracqualursi, V., 2019. *Trump suggests that supporters may get “tough” against democrats.* [online]

<https://edition.cnn.com/2019/03/15/politics/trump-breitbart-interview-tough-supporters-democrats-violence/index.html> [erişim tarihi: 26 Mart 2019].

[3] Bkz: <https://sptnkne.ws/mawv> [erişim tarihi: 26 Mart 2019].

[4] Avakian, B., 2011. *Basics. From the talks and writings of Bob Avakian.* Chicago: RCP Publications. 5:7. s. 156.

[5] Avakian, B., 2018. *Yeni Komünizm.* S.Sezer, N.Koçyiğit, A.Arslan (Çev.), Birinci Baskı. İstanbul: El Yayınları. ss.219-220.